

Književstvo.

— „**Ljubljanski Zvon**“, leposloven in znanstven list ima v 5. zvezku to-le vsebino: J. Cimperman: Osešlo cvetje (sonetje). — Svojmir: V grobu (pesem). — Dr. Fr. Detela: Veliki grof (godovinski roman). (Dalje.) — J. Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih. 22. Pod hrusko. — Plavica: Tebi (pesem). — Tinca: Lepi trenutki (pesem). — —1—: Predpust (pesem). — L. Podgornikova: Glasbena vzgoja v Slovencih. — Fr. Wiesthaler: Slavni Slovenci. I. Dr. Jakob Zupan. — J. Stritar: Pogovori. III. — Janko Kersnik: Agitator (roman). (Dalje.) — Književna poročila: II. Dr. K. Štrekelj: Slovenska slovnica za srednje šole. III. Fr. W.: Jezičnik. — D. Fajgelj: Nove muzikalije. — Slovenski glasnik: Nove knjige slovenske. — Pogled na cerkveno književnost slovensko leto 1884. (Dalje.) — Stolni dekan Jurij Volc. † — „Matica Slovenska“. — Slike v deželni muzeji „Rudolphinum“. — „Pisateljsko podporno društvo“. — Razne novice. — Novi grobovi. — Srbska književnost.

— „**Kres**“, leposloven in znanstven list. Sodelovanjem prof. dr. Greg. Kreka in župnika Dav. Trstenjaka ureduje dr. Jakob Sket, c. k. gimnazijalni prof. v Celovci. Obseg 5. številke: Arabela. Roman. Spisala Pavlina Pajkova. (Dalje.) — Dom. Mirko. — Stari Džuldaš in njega sin Mamet. Povest iz življenja v srednje-azijskih pustinjah. Ruski spisal N. N. Karazin, preložil † Fr. Jos. Remec. — Dve pesni. M. Valjavec. — Narodne pripovedke. Priobčuje M. Valjavec. — O našem literarnem gospodarstvu. Spisal France Podgornik. — O narodnih pesnih koroških Slovencev. Spisal J. Scheinigg. (Dalje.) — Grof A. S. Uvarov, ruski arheolog. J. Steklasa. — Što, kaj, ča. Spisal J. Šuman. — Turje — Tanern. Davorin Trstenjak. — Poročilo o hrvatske književnosti. Spisuje J. Steklasa. — Drobnosti. Izhaja v mesečnih zvezkih na 3—4 polah začetkom vsakega meseca; velja 4 gld. na leto, 2 gld. na pol leta in se tudi lahko po snopcih à 40 kr. v knjigarnah kupuje. Tudi letnik 1882, 1883 in 1884 se še dobi in sicer po 3 gld., prvi letnik nam je pa pošel.

— „**Milovanka**“. Sbirka popevaka za mladež obojega spola. U Zagrebu. Nakladom knjižare Mučnjak-Seneflebebove. 1885. Pesmi s primernimi napevi so v tej lični knjižici te-le: Školsko zvono. Kuća. Mlado djače. Mali poštar. Pčela. Lastavicam. Zlatna ribica. Slava božja. Dobro jutro. Moj zavičaj. Moja ladja. Domorodac. Godišnje dobe. Proljetna. Ljetna. Jesenska. Ja te ljubim. Naša zemlja. Poskočnica. Majalis. U barki. Lahku noć. Pjevajmo. Povratak u domovinu. Majka je majka. Svibanjska pjesma. Ratarska. Pčelici. Molitva. Mlada Hrvatica. Moje blago. Bože živi. Hrvat. Djačka pjesma. Večernja pjesma. Hrvatska koračnica. Cena knjižici je 30 kr.

Dopisi.

S Primorskega v 7. dan maja. (Slovenska učit. društva na Primorskem.)

Pri nas na Primorskem se učitelstvu o učiteljskih društvih še nikdar sanjalo ni. —

Prvo slov. učit. društvo osnoval je tukaj v Sežanskem okraji štajerskim tovarišem znani g. A. L. (Mozirski), nadučitelj v Komnu. To društvo je osobito prvo leto razvijalo vsestransko delovanje. V drugem letu prišlo je (po odpovedi g. predsednika) vođstvo v druge roke, v kojih je še dandanes. Smelo, rečemo, da društvo od leta do leta hira; letos pa že lahko rečemo, da le vegetira. —

Pred tremi leti osnovali so učitelji Koperskega kraja učiteljsko društvo za Koperski okraj. Na čelu tega društva stal je vrli g. A. V. iz Doline. To je bilo drugo učiteljsko društvo na Primorskem. Tudi to društvo je prvo leto mnogo delovalo. Sedaj se pa malo ali nič o njem ne sliši; menda tudi le vegetira. *) To je čudno in še čudneje se nam zdi, ako pomislimo, da so v Kopersko učit. društvo vstopili gg. profesorji tamošnjega učiteljsišča in gg. učitelji deske vadnice.

Tretje učit. društvo na Primorskem rodilo se je minulo leto v Tolminskem okraji. Društvo ustanovnik bil je g. J. K., učitelj v Podmelcu. To društvo je do sedaj dvakrat zborovalo. Zadnje zborovanje vršilo se je v 3. dan maja, o kojem Vam hočem prihodnjič poročati. Želeli bi, da bi vsaj to društvo živahneje delovalo — sebi v hasen in drugim v spodbuj. Septembra meseca minulega leta smo imeli v Gorici deželno učit. konferencično razstavo. Prilicno se je učiteljem Goriškega okraja rodila misel, osnovati učit. društvo za Goriški okraj. Izvolili so v ta namen odbor, **)

*) V 28. dan maja ima to društvo svoj glavni občni zbor v Ricmanji. Pis.

**) Začasni predsednik bil je g. V. C., učitelj in urednik „Šole“, v Šempetru pri Gorici. Pis.

koji je imel tudi sejo in je sklepal o tej zadevi. Vsi smo tedaj pričakovali veselo vest: rojstva četrtega slov. učit. društva primorskega, a varali smo se, kajti od tistega časa je že minulo sedem mesecev, a še dandanes se o porodu tega društva nič ne sliši. Iz tega pač sklepamo, da je to društvo pred porodom zamrlo. Žal! ako je tako! — Naj bi vender gg. tovariši in gspđ. tovarišice pomislili, kako važna so učit. društva, kako važni so učiteljski zbori. Znameniti pedagog Diesterweg pravi: »Die Lehrer-Conferenz ist dem lebendigen Lehrer ein Bedürfnis. So zeigt es allenthalben die Erfahrung. Er kann sie nicht lassen; er ruft sie hervor, wo sie nicht ist, und wo sie existirt, ist er dabei. Er hört Neues, er gewinnt an Einsicht, lernt das gesellschaftliche Denken, verliert an Einseitigkeit« i. t. d. Nadalje: »Menschen, die sich vereinigen, drängen das Einseitige, Schlechte, was an ihnen ist, instinktmässig zurück. Folglich werden sie naturgemäss besser, die gesellige Vereinigung erweckt und belebt, was der vereinigten Natur Gutes und Edles hat, selbst die Schwachen sind dann guter und edler Entschlüsse fähig«. Tedaj gospóda, premislite to, in potem na delo!

Iz Sežane. Učiteljsko društvo za Sežanski šolski okraj bode zborovalo v 21. dan maja t. l. ob 9. uri predpoludne v Sežani. Dnevni red: 1. Prakt. poskus. 2. Pozdrav. 3. Prebere se zapisnik minolega zborovanja. 4. Poročilo tajnikovo. 5. Poročilo blagajnikovo. 6. Volé se 3 pregledovalci računov. 7. Razni nasvėti. 8. Volitev novega odbora. K udeležbi uljudno vabi

odbor.

Iz Novomeškega okraja. Okrajna učiteljska konferencija za novomeški okraj bode v četrtek, 2. jul. t. l. v Novem Mestu s sledečim dnevnim redom: 1. Imenovanje predsednikovega namestnika. 2. Volitev 2 zapisnikarjev. 3. Nadzornikovo poročilo o stanji novomeškega šolstva. 4. Priobčevanje novih postav in ukazov. 5. Praktični učni poskus iz zemljepisja in zgodovine na vseh treh stopinjah ljudske šole. 6. Poročilo knjižničnega odbora. 7. Volitev stalnega in knjižničnega odbora. 8. Predlogi.

Iz Kamenika. Okrajna učiteljska konferencija za Kameniški okraj bode v 22. dan julija t. l. v Mengeši. Razun navadnih točec je na dnevnem redu: Kako se ima pouk v risanju urediti, da pospešuje oblikoslovje, s praktičnim poskusom, poroča g. I. Tramčič; kateri ukazi zadevajo otroško knjižnico in kako se imajo izvesti, da koristijo šoli, poroča g. A. Štefančič.

Iz Toplega Rebra. (Zahvala.) C. kr. okrajni šolski nadzornik, blagorodni gosp. Ivan Lapajne, blagovolil je ljudski šoli v »Toplem Rebru« poslati 120 lepopisnic in knjigo: »das erste Schuljahr« (Satzter), za kar se mu nižeje podpisani v imenu obdarjene mladine lepó zahvaljuje.

Ferdo Šarc,
šolski voditelj.

Iz Dobernič. (Zahvala.) Velečastiti gosp. Ivan Lapajne, c. kr. okrajni šolski nadzornik in ravnatelj meščanske šole v Krškem, je za tukajšnje ubogo šolsko mladino 400 raznih pisank podaril. Podpisani si šteje v dolžnost, da se blagemu gospodu dobrotniku v imenu šole in krajnega šolskega sveta za takov znaten dar najtopleje zahvaljuje.

Ivan Rihteršič,
učitelj in kraj. šol. sveta predsednik.

Iz Križev pri Trziči. (Zahvala.) Slavni odbor »Národne Šole« v Ljubljani je za malo povračilo poslal mnogo šolskega blaga ubogi mladini tukajšnje šole. V imenu ubogih učencev izreka najtoplejšo zahvalo voditeljstvo enorazredne ljudske šole v Križah pri Trziči v 8. dan maja 1885. l.

Josip Ažman,
voditelj.

Iz Ljubljane. Ukaz gospoda ministra za bogočastje in uk z 10. aprila t. l., št. 1885 kaže, kako naj bi se (vsled §. 10. postave z 2. maja 1883. l., drž. zak. št. 53) s posameznimi splošnimi ljudskimi šolami in z meščanskimi šolami združevali učni tečajji za mladino, ki je šoli odrasla. Taki učni tečajji imajo namen, da se mladini utrjujejo znanosti in ročnosti, ki si jih je pridobila v ljudski šoli in uravnavajo z ozirom na krajevne potrebnosti, na obrt i. t. d., ali pa imajo namen, da posebno deklicam primorejo k višji omiki. Ureduje se tedaj tako-le: 1.) Z vsako splošno ljudsko šolo ali meščansko šolo se po krajevnih potrebah morejo združevati »posebni učni tečajji« ali »napredovalni tečajji za deklice«. 2.) V vse te tečaje smejo se vzprejemati le taki gojenci, ki so užé izpolnili svojo šolsko dolžnost. 3.) Pouk v teh tečajjih se mora tako uravnati, da se moški gojenci posebej in ženski posebej poučujejo. 4.) Učni tečajji pri ljudskih šolah so pod tem nadzorstvom kakor ljudske šole; voditelj (voditeljica) šoli vodi tudi neposredno ta učni tečaj; učitelji (učiteljice) te šole imajo v prvi vrsti dolžnost, da poučujejo v teh tečajjih, in učni jezik v teh tečajjih je navadno tisti, kakor je v tej šoli. 5.) Učitelji (učiteljice), ki tu poučujejo v naukih, ki so tudi v ljudski šoli zapovedani, morajo biti najmanj sposobni takó, kakor

se tirja za ljudske šole. Učiteljem (učiteljicam), kateri užé dve leti uspešno poučujejo v predmetih, ki v ljudskih šolah niso zapovedani, more učni minister spregledati formalno učiteljsko sposobnost. 6.) Prostori in učila zadevnih ljudskih šol rabijo se tudi pri učnih tečajih. Vse mora biti tudi tako uravnano, da se gojencem ohranjuje in varuje zdravje. 7.) Učne knjige in učila v teh učnih tečajih smejo se rabiti le take, ki jih je za druga učilišča ali pa posebej za te tečaje naučni minister odobril. 8.) Deželne šolske oblasti so pooblašene, da potrjujejo pravila takim tečajem, ter za nje vse postavno ukrepajo.

— Iz seje c. kr. deželnega šolskega sveta v 16. dan preteč. m. Določi se o pravici, ki jo ima župljanska cerkev do učiteljevega stanovanja v šolskem poslopju. — Določi se o pritožbi krajnega šolskega sveta in občinskega predništva zoper spoznavanje okrajnega šolskega sveta o razširjanji dvorazrednice v trirazrednico. — Prošnja prof. Iv. Jesenko-ta (v Trstu), da bi se za rabo pri pouku odobrila njegova učna knjiga »Domovinoznanstvo za četrti razred srednjih šol« predlaga se na višje mesto. — Reši se vprašanje, koliko bi se nekemu nadučitelju plačevalo stanarine. — Prošnja nadučiteljeva, da bi se mu nagrada vstela v opravilnost, se ne usliši. — O potrjenji nekega učitelja na srednjih šolah predlaga se na višje mesto. — Dvema bogoslovcema dovoljuje se, da bodeta meseca jul. t. l. prišla k zrelostnemu izpitu. — Učitelju srednjih šol se pripozná druga petletna doklada 200 gld. na leto. — Resijo se prošnje o oprostnji šolnine, o podelenji državnih ustanov ter več prošenj za nagrade in denarne pomoči.

— V šolski oddelek pri novoizvoljenem občinskem odboru v Ljubljani so izvoljeni gg.: prof. Tomo Zupan (načelnik), dr. Henrik Dolenec (načelnikov namestnik), Ivan Gogala, Ignaci Valentinčič, Ludovik Ravnihar in dr. Val. Zarnik.

— C. kr. založba šolskih knjig na Dunaji je iz prebitka pri gospodarenji odločila za Kranjsko 894 gld., kateri znesek se bode (vsled §. 82. postavbe z 29. aprila 1873., št. 22. d. z.) oddal kranjski blagajnici za pokojnino ljudskim učiteljem.

— Odborova seja »Slovenskega učiteljskega društva« bode v četrtek 28. t. m. (ob 2 popoldne) v društveni sobi. K tej seji uljudno vabi vse gg. odbornike **predsedništvo.**

Ponudba. Nadučitelj dvorazredne šole na Notranjskem, blizo železniške postaje, želi menjati z učiteljem v enaki službi. Ponudbe vzprejema uredništvo »Učit. Tov.« v Ljubljani.

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem. Druga in tretja učiteljska služba na čveterorazredni deški šoli v Kameniku z letno plačo 500 in 450 gld. razpisani ste, v definitivno podelenje do 22. maja tega leta. C. kr. okrajni šolski svet v Kameniku v 5. dan maja 1885. l. Predsednik: Dr. Rus. — Učit. služba v Zalinu na Dolenjskem s 450 gld. letne plače in s stanovanjem. Prošnje na c. kr. okrajni šolski svet v Litiji do 30. maja t. l.

„Slovstvena zgodovina v slovenski ljudski šoli“,

spisal **Janko Leban** (Gradimir), ljudski učitelj.

Ponatis iz „Učit. Tov.“, dobiva se v **Milic-evi tiskarni** posebej **s kazalom vred**, in stane mehko vezana **30 kr.**, pod križnim zavitkom **5 kr. več**, to je: **35 kr.**

➡ **Priporočamo jo učiteljem in učencem!** ➡

➡ Na željo nekaterih čast. gospodov natisnilo se je tudi kazalo k tej knjigi, katero se gospodom, ki so knjigo užé vzprejeli, brezplačno dopslje. ➡